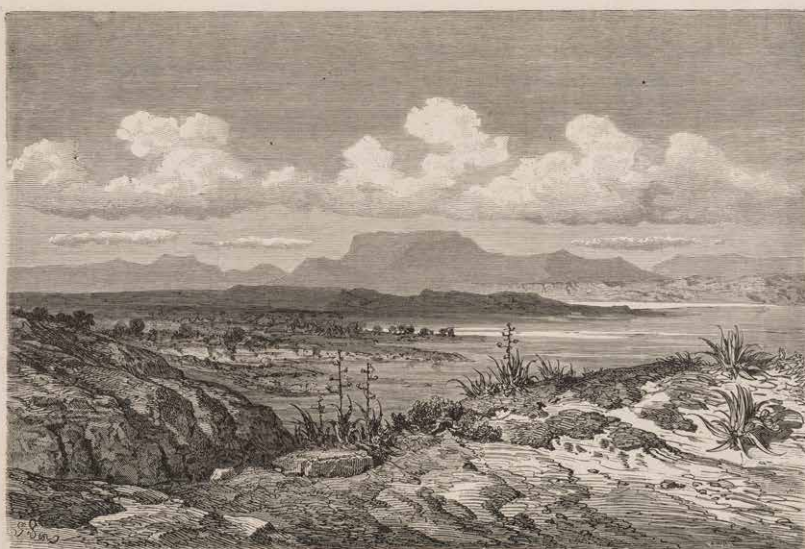

08.07.—18.10.²⁰²⁶

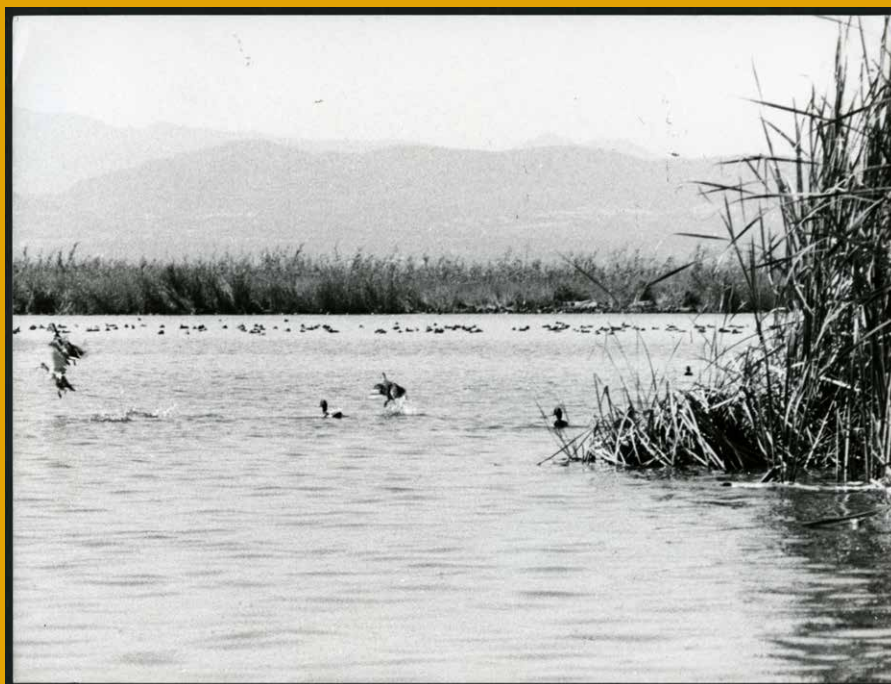
Le lac d'Albufera.

Gustave Doré, *Voyage en Espagne*
De Valence à Alcoy, 1863

L'Albufera

IVAM

Aquesta exposició proposa mitjançant més de 200 obres, una aproximació a l'Albufera de València, una llacuna costanera i un dels aiguamolls més significatius del Mediterrani occidental, entesa no únicament com un espai físic o geogràfic, sinó com el resultat d'una superposició d'estrats corresponents a les successives i canviants circumstàncies històriques, econòmiques i mediambientals que han configurat aquest lloc.

Enric Martínez, *Albufera. Mata de fang* el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1986
Ajuntament de València. Arxiu Històric

L'Albufera s'interpreta ací des de la seua condició postnatural, on cultura i naturalesa s'articulen en un sistema d'interrelacions i tensions entre l'humà i el no-humà.

La mostra presenta el projecte fotogràfic *L'Albufera. Visió tangencial* (1985), una iniciativa pionera impulsada per l'IVAM en els anys previs a la seua obertura, en diàleg amb una nova sèrie de treballs realitzats específicament per a aquesta exposició per Bleda i Rosa, Paula García-Masedo, Lucía Loren, Teresa Marín, Jorge Ribalta i Jorge Yeregui. La distància de quatre dècades entre tots dos projectes permet observar tant les transformacions del paisatge com els canvis en les maneres d'investigar i representar el territori des de la pràctica artística.

Al costat d'aquestes propostes, l'exposició, que pretén commemorar el 40 aniversari de la declaració de l'Albufera com a parc natural, es completa creant una malla d'interconnexions amb obres d'artistes com Sorolla, Gustave Doré, Mª Dolores Casanova, Antoni Esplugas, entre altres, i reuneix representacions de l'Albufera des de mitjan segle XIX fins a l'actualitat a través de fotografies, documents i obres artístiques que permeten explorar les diferents maneres d'habitar, imaginar, o protegir aquest ecosistema singular. Des dels imaginaris romàntics del segle XIX i els usos agrícoles tradicionals fins a l'expansió turística, la industrialització, les reivindicacions ecologistes i els desafiaments contemporanis derivats de la crisi ecosocial.

El recorregut reuneix petjades, relats i vestigis que revelen les múltiples capes que conformen l'Albufera. Com si d'una excavació arqueològica es tractara, el projecte convida a recórrer aquestes capes superposades i a reflexionar sobre les relacions entre societat i medi ambient, així com sobre els futurs possibles d'aquest territori.

Un dels propòsits inicials d'aquesta exposició ha sigut reflexionar sobre com afrontar l'actual crisi ecosocial global des del propi museu, una situació a la qual les pràctiques artístiques contemporànies no són alienes. L'IVAM ha assumit un paper actiu com a agent impulsor de la investigació artística —més enllà de la curatorial—, donant suport al desenvolupament dels sis projectes específics ací presentats, tots ells centrats en l'anàlisi d'un territori en risc.

Andreas Müller-Pohle, *Sin título*
el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1985
IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Generalitat

Joan Fontcuberta, *Herbari Albuferenc Aspegila buphera*
el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1985
IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Generalitat

Vicente del Amo, *Albufera al vesprejar*,
del projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1985
IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Generalitat

Visió Tangencial, 1985

L'Albufera. Visió tangencial (1985) constitueix un dels primers encàrrecs fotogràfics sobre un territori realitzats a Espanya en el context de la reconfiguració de la cultura fotogràfica en les institucions artístiques durant la consolidació democràtica. En este projecte fotogràfic van participar Gabriel Cualladó, Derek Bennett, Diana Blok, Vicente del Amo, Joan Fontcuberta, John Goto, Andreas Müller-Pohle, Rafael Navarro, Paulo Nozolino, Humberto Rivas, Philippe Salaün i Manuel Úbeda.

Els dotze assajos que ho componen ofereixen resultats diversos i posen de manifest la coexistència de dos enfocaments fotogràfics que conviuen en la dècada de 1980. Autors com Humberto Rivas i Gabriel Cualladó van desenvolupar propostes vinculades a la fotografia documental heruada de la modernitat, integrades en la tradició de la fotografia humanista i caracteritzades per un especial interès en el retrat. Altres aproximacions s'inscriuen en els nous corrents de la fotografia contemporània, en les quals la imatge és objecte de reflexió crítica. En aquest sentit, destaca l'obra de Joan Fontcuberta, que problematitza la noció de veritat associada a la fotografia, així com la de John Goto, centrada en la hibridació de llenguatges i materials en la construcció de les seues composicions visuals.

Derek P. Bennett, *El Perelló*, València
el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1986
IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Generalitat

Diana Blok, *La dansa de les xarxes*, Albufera
el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1986
IVAM Institut Valencià d'Art Modern, Generalitat

Rafael Navarro, *Sin título*
el projecte *L'Albufera. Visió Tangencial*, 1986
Ajuntament de València. Arxiu Històric

Projectes realitzats específicament per a l'exposició

Bleda y Rosa

Durant segles, l'Albufera de València va ser un bé reial sobre el qual les diferents corones van exercir monopoli i privilegis d'explotació i ús, marcant els seus límits a través de diversos actes de fitació, partió i amollonament.

Este projecte partix de la demarcació històrica duta a terme en el llac en 1761. Bleda i Rosa realitzen una acció en el paisatge articulada des de la primera fita que separava l'Albufera de la Devesa. Encara hui s'hi poden apreciar tres inscripcions: en el seu cara nord, el número 1r indica que es tracta de la primera de les fites que es van distribuir en aquell moment; una lletra D a la cara orientada cap a la Devesa, i una lletra A a la cara orientada cap al llac. Estos dos elements geogràfics inscrits —Devesa i Albufera— són els que estructuren el treball.

Una intervenció consistent a traslladar i depositar, repartides al llarg del límit actual de les seues aigües, un conjunt de fites contemporànies en les quals els artistes han inscrit amb grafit una lletra A majúscula. Este gest, posat en relació amb una imatge monumental de la Devesa, límit natural del llac, proposa una reflexió sobre la relació històrica entre la marjal, el llac i la Devesa.

Bleda y Rosa, *Albufera*, 2026

Paula García-Masedo

Este conjunt d'obres es construeix amb carrosseries d'automòbil, materials concrets d'acer premat i pintura automobilística fabricats a la planta de Ford d'Almussafes. El contorn industrial de l'Albufera determina el perímetre porós de la marjal. I, encara que s'intenten definir formalment els límits del parc com un recinte separable del seu context industrial i urbà immediat, la impossibilitat real d'esta segregació s'evidencia en la manera com aquest context va contribuir a transformar el color de les aigües del lluent.

Paula García-Masedo, *L'Albufera (Diamond White-Arizona Orange Mica Metallic)*, 2025-2026
Fotografia Aleix Plademunt

Objectes específics pintats, verds, grisos, blaus, plates, que van ser batejats amb noms que concilien una harmonia amb allò natural. Cada color, una fotografia, una pinzellada del paisatge, una pintura, perquè n'hi ha prou amb un verd per a evocar un paisatge, prenent les paraules de Cézanne. Cada pintura ens retorna una imatge-parpelleig del lluent, de vegades espill misteriós del cel, de vegades finestra inequívoca al contingut del llac. Escultura i pintura van juntes en la indústria de l'automòbil, que va desenvolupar la pintura de cotxe com a dispositiu inaugural del capitalisme de consum en el marc de la competència que va exercir General Motors contra Ford. La companyia fordista va ser promotora de la cadena de muntatge mòbil i del capitalisme de producció, que a València, com en altres llocs, va contribuir a precipitar la desagrarització del món rural en els anys setanta, una dècada frontissa de transformació de les estructures econòmiques, i alhora, d'eclosió de la consciència ecològica.

Lucía Loren

Tramas acuáticas: flujos e hilazas, 2026 és una proposta d'instal·lació que fabula un entramat entre plantes aquàtiques, tecnologies constructives, fluxos d'aigua i sabers vernacles vinculats al territori de l'Albufera de València. La coberta de la barraca inspira les peces teixides amb boga, canyís, jonc, lliur, mansega, canya i palla d'arròs, configurant una trama que connecta comunitats vegetals i humanes, coneixements tradicionals i científics, i processos artesanals i pràctiques artístiques contemporànies.

Lucía Loren, *Tramas acuáticas: flujos e hilazas*, 2025-2026

L'ecosistema de l'Albufera té una enorme transcendència des del punt de vista ecològic i científic, ja que és una zona de transició entre diverses comunitats biòtiques mediterrànies. La vegetació palustre que envolta la llacuna, els canals i els ullals subjecta, aferma i estabilitza les ribes i el sòl, afavorint la regulació dels fluxos de l'aigua en estos contextos vulnerables a les dinàmiques **hídriques**, ahora que configura un sistema natural de fitodepuració. Els teixits que es presenten en esta exposició conformen cobertes d'espècies companyes que imaginem com recuperar l'acumulació de biomassa aèria d'estos prats aquàtics i evitar l'eutrofització o excés de matèria orgànica acumulada a l'aigua.

Teresa Marín García

Zona de fluctuación, 2025-2026 és un artefacte complex que sorgix de l'escolta d'un lloc construït per múltiples interessos entrecreuant al voltant de l'aigua. Activitats diverses (agricultura, pesca, caça, hostaleria, turisme, oci, conservació i manteniment del medi ambient) que conviuen i conformen el Parc Natural de l'Albufera de València. Un ecosistema fràgil en el qual cohabituen també altres éssers: microorganismes, flora i fauna (autòctona i invasora). Una zona tensionada, en un equilibri oscil·lant i precari per la supervivència.

ZF es compon d'una videoinstal·lació multipantalla, un ambient sonor quadrafònic i una projecció. Les imatges fluïxen de manera simultània i aleatòria, mostrant fragments de realitat recollits a la zona de l'Albufera al llarg d'un any. L'ambient sonor reproduïx els murmurs habituals del territori experimentat. Imatges i sons que conformen una polifonia de ressonàncies sensorials i obertes a una possible reflexió sobre este «lloc altre». Un lloc paradoxal, de distància pròxima i aforament fluctuant. Un espai estereotipat i estrany, artificialment naturalitzat, rude, precari i bell. Un paisatge que reflectix un ecosistema en perill de perdre's i que ens interpel·la sobre l'impacte de les accions humanes en la supervivència del planeta i de tot allò que l'habita.

Colaboradores: Registre sonor a càrrec de Enrique Salom Marco, muntatge i mescla de so: Miguel Gómez. En col·laboració amb la Universitat Miguel Hernández.

Teresa Marín García, *Zona de fluctuación*, 2025-2026

Jorge Ribalta

La sèrie *Eel Stories*, 2025-2026 representa un conjunt de pràctiques humanes al voltant de la vida i mort de l'anguila en l'Albufera de València, incloent-hi la pesca, la cria o el cultiu en piscifactories, la comercialització, el consum, l'estudi i la repoblació. L'anguila servix per a plantejar l'interrogant sobre la condició animal en la «nova naturalesa»: un entorn fabricat, amenaçat, apedaçat, en ruïnes. Una condició pròpia d'època particularment ostensible en una regió del planeta tan altament urbanitzada com el litoral mediterrani occidental.

A causa de la sobrepesca i del deteriorament dels hàbitats, es troba prop de l'extinció i necessita una repoblació continuada. El rebuig actual a les polítiques conservacionistes en diferents regions espanyoles, on la pesca de l'anguila i de l'angula són considerades activitats tradicionals, demostra que el subtext identitari en els discursos mediambientals tendix a prevaldre. Per no parlar de la lògica econòmica, quan el preu de l'angula supera els 7.000 € per quilo en el mercat negre internacional.

El títol és una referència a *Fish Story* (1988-1995), d'Allan Sekula, on el trànsit oceànic era una metàfora de la condició global del capitalisme. Ací, la geografia de l'observació es reduïx a un microcosmos. Este antic llac periurbà és una metàfora d'un planeta amenaçat, els enemics del qual no han deixat de vencer.

Jorge Ribalta, *Eel Stories*, 2025-2026

Jorge Yeregui

La relació entre l'Albufera i el turisme ha experimentat un gir radical entre la dècada de 1960 i els primers anys del segle XXI. En ple desenvolupisme, tant les administracions locals com el govern central van impulsar un model de turisme de masses, confiant en la seua capacitat per a activar l'economia. No obstant això, l'arribada de la democràcia, la resistència social, la progressiva posada en valor del patrimoni natural i una creixent consciència mediambiental no sols van frenar este model, sinó que van permetre, en gran manera, revertir-ne els efectes.

Jorge Yeregui, *Figuras para un cambio de paradigma*, 2025-2026

El projecte *Figures (per a un canvi de paradigma)*, 2025-2026 es focalitza en la gestió del territori per a visibilitzar el canvi de paradigma. Amb esta finalitat, el treball s'articula a través d'una seqüència legislativa que, en un primer moment, va fer possible la projecció d'una ciutat de vacances amb capacitat per a 40.000 visitants en el paratge de la Devesa i, posteriorment, la seua desactivació i la protecció tant d'este enclavament com del conjunt de l'Albufera. Una arquitectura legal complexa —composta per decrets, reglaments i lleis— configura el marc d'este procés, el llenguatge tècnic i formulacions abstractes del qual contrasten amb l'experiència sensible del lloc.

El terme figura s'empra ací no sols en la seua accepció acadèmica, com a referència a les imatges que acompanyen el text, sinó també com a dispositiu per a assenyalar i fer visibles els espais en què s'inscriu este canvi de paradigma.

Activitats

Presentació i inauguració de l'exposició

L'Albufera

Data: 8 de juliol de 2026

Horari: 19h. Presentació de l'exposició mitjançant una conversa entre els artistes Bleda i Rosa, Teresa Marín, Paula García-Masedo, Jorge Yeregui, Lucía Loren i Jorge Ribalta, i la comissària, Sandra Moros, a l'auditori de l'IVAM

20h. Inauguració i còctel

Els artistes Bleda i Rosa, Teresa Marín, Paula García-Masedo, Jorge Yeregui, Lucía Loren i Jorge Ribalta dialoguen sobre l'exposició *L'Albufera*

Data: 9 de juliol de 2026

Horari: 11h. Es tracta d'una visita entre les i els artistes presents en l'exposició i la comissària i conservadora de l'IVAM, Sandra Moros, amb el públic interessat amb la finalitat de recórrer la mostra.

Visita especial a *L'Albufera* amb Bleda y Rosa i Teresa Marín García García

Data: 22 de setembre de 2026

Horari: 18h. Dins de les activitats dedicades a l'exposició *L'Albufera* tindrà lloc una visita especial de la mà de dos dels seus artistes: Bleda i Rosa i Teresa Marín García.

Visita especial de tancament a *L'Albufera* amb Sandra Moros, comissària

Data: 15 d'octubre de 2026

Horari: 18h. Sandra Moros oferirà una visita especial de tancament a l'exposició amb la finalitat de poder comentar el treball realitzat.

Contacte

Departamento de Comunicación IVAM
comunicacion@ivam.es

ivam@ivam.es
963 176 600
Guillem de Castro, 118
46003 València

Dimarts a diumenge de 10:00 a 19:00 hores
Dilluns tancat
Consultar festius i altres excepcions

ivam.es

GENERALITAT
VALENCIANA

Conselleria d'Educació, Cultura,
Universitats i Ocupació

Institut Valencià d'Art Modern
Centre Julio González